

Defensie Meer nadruk op inzet bij rampen en crisissituaties

Vergeet de binnenlandse veiligheid niet

Defensie moet een prominentere rol gaan spelen bij hedendaagse problemen als terreur en radicalisering, schrijft

Gert-Jan Ludden.

De krijgsmacht heeft drie hoofdtaken. Beveiliging van het Nederlands grondgebied tegen een potentiële agressor, levering van steun aan humanitaire en internationale (vredes-) operaties en levering van een bijdrage aan de nationale veiligheid bij rampen- en crisissituaties. Die laatste taak is sterk onderbelicht en krijgt pas aandacht wanneer hulpdiensten als politie of brandweer daar om vragen.

De maatschappij wordt geconfronteerd met nieuwe dreigingen zoals terreur, radicalisering, cybercrime, migratie en politieke instabiliteit. De recente aanslagen in Spanje zijn daar opnieuw een triest voorbeeld van.

Er is de laatste jaren sterk bezuinigd op de inlichtingendienst en de politie heeft aan slagkracht ingeboet. Je zou verwachten dat in deze onstuimige tijd Defensie een prominentere rol vervult in de nationale veiligheid. Dat is niet het geval.

In 2004 hebben de toenmalige ministers Henk Kamp (Defensie), Johan Remkes (Binnenlandse Zaken) en Piet Hein Donner (Justitie) een convenant ondertekend waarbij Defensie als structureel veiligheidspartner werd

aangemerkt. Defensie garandeerde steun aan politie, brandweer en medische hulpdiensten. Elke veiligheidsregio kreeg een militair adviseur als liaison toegewezen en Defensie is politie en justitie meer gaan ondersteunen bij opsporingstaken.

Papieren tijger

Hoewel dat een stap in de goede richting was, blijken het convenant en latere afspraken voornamelijk een 'papieren tijger'. Onder het mom van 'niet te veel legergroen op straat' gaat het openbaar bestuur krampachtig om met de inzet van Defensie binnen het publieke domein. Daarnaast heeft de top van de krijgsmacht weinig aandacht voor nationale veiligheid en richt zij het vizier voornamelijk op internationale operaties. Gelet op het actuele dreigingsbeeld is dit onbegrijpelijk en het lijkt erop dat een catastrofale gebeurtenis nodig is alvorens beleidsbepalers tot andere inzichten komen. De krijgsmacht is namelijk onmisbaar in de aanpak van complexe crisissituaties. Het is daarom tijd voor een wake-upcall.

Defensie beschikt over:

- goed opgeleid personeel met (leiderschaps)ervaring in buitengewone omstandigheden;

- hoogwaardig materieel dat civiele hulpdiensten niet of nauwelijks beschikbaar heeft;
- een snel inzetbare reservecomponent specifiek toegerust voor rampenbestrijdingstaken;
- veel expertise in crisisplanvorming en het voorbereiden van grootschalige oefeningen;
- professionele opleidingscentra waar ook civiele hulpverleners kunnen worden opgeleid.

Defensie dient meer aandacht te besteden aan haar derde hoofdtaak. Daarvoor zijn enkele voorwaardenschepende maatregelen nodig.

Gert-Jan Ludden
Adviseur crisisbeheersing.

Het lijkt erop dat er een catastrofale gebeurtenis moet plaatsvinden voor er een ander inzicht komt

→ **Minister Jeanine Hennis-Plasschaert bezoekt de Nederlandse troepen in Mali. Legertop en overheid zouden meer aandacht moeten besteden aan de binnenlandse veiligheidstaken van het leger.** FOTO ANP

In de eerste plaats zal er op rijksniveau een visie moeten worden ontwikkeld voor de krijgsmachtbrede ondersteuning bij nationale rampen en crises. Binnen de veiligheidsregio's zal Defensie structureel aan de bestuurstafel moeten zitten. Er zal een civiel-militair hoofdkwartier moeten komen voor de aansturing van bovenregionale en nationale crisissituaties.

Samenwerken met politie

Er zal meer multidisciplinair moeten worden opgeleid, wat gerealiseerd kan worden door de Nederlandse Defensie Academie te laten samenwerken met opleidingscentra van politie, brandweer en geneeskundige sector. De krijgsmacht zal in haar eigen opleidingen en bedrijfsvoering meer aandacht moeten besteden aan nationale veiligheid en het onderwerp dient prominenter op de bestuurlijke agenda te worden geplaatst.

Bij dezen een nadrukkelijke oproep aan het nieuwe kabinet om civiel-militaire samenwerking als een van de speerpunten in het nationale veiligheidsbeleid te benoemen. Defensie behoort als volwaardig partner proactief mee te schaken op het bord van de nationale veiligheid. Dat doet recht aan één van haar hoofdtaak en daardoor wordt Nederland crisisbestendiger. Dat zal ook de (belastingbetalende) burger tot tevredenheid stemmen.